Новий Світ
The New World

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., 1. ТРАВНЯ, 1950, РІК І. Ч. 1. ЦІНА—10c—PRICE PHILADELPHIA, PA., MAY 1, 1950 VOL. I. No. 1

Із першим числом

Друковане слово здавна відгравало і далі відграє в життю народів величезну ролю. Друкованим словом починалось національне пробудження, друкованим словом поглиблювалось воно аж до національного відродження в різних народів. Від друкованого слова взяло свій початок і українське національне відродження, що має за собою вже всі етапи розвитку: від національно-культурного до національно-державного ренесансу.

Українське друковане слово мало і матиме особливо велике значення для української еміграції в усіх краінах її поселення. Історично чи не найбільшу ролю відограло воно в житті української іміграції в Америці. Воно вязало її духово із старим краєм. Воно не давало їй розплистись непомітно в чужомовному морю. Словом, українське друковане слово зберігло американсько-українську іміграцію для новочасного українства.

При допомозі цього слова українська іміграція организувалась і творила свої сильні установи. Створені спільними зусиллами американсько-української організації в свою чергу підтримували тісний звязок зі своїми членами знов же при допомозі українського друкованого слова.

Українських національних часописів в Америці не багато, але всі вони служать послідовно і вірно справі українського національно-державного визволення, дарма, що вони є органами поодиноких американсько-українських організацій.

Ми бажаемо число українських часописів в Америці побільшити отсим нашим виданням. Випускаючи в світ перше число нашого часопису, зазначуємо, що не маємо на оці ніяких конкуренційних цілей із істнуючими українськими часописами. Ми просто хочемо збільшити їх число та причинитись до поширення українського друкованого слова серед американських Українців.

Наш часопис ставить собі за завдання не тільки теоретично сприяти українським визвольним змаганням, але й усіма силами їх підтримувати. Він не буде репрезентувати ніякого групового політичного наставлення і не буде підтримувати ніяких політичних, партійно зріжничкованих груп. Будучи понадгруповим і понадпартійним пресовим органом, він матиме спроможність ставитись критично або позитивно і навіть зовсім негативно до деяких явищ нашого громадського і політичного життя в Америці. Невязаний ніякими рямками партійних статутів чи групових ідеологій, наш часопис буде органом незалежної української демократичної думки. Демократія та її громадянські політичні здорові вияви є тим фундаментом, на якому буде розвивати свою працю наш часопис. Мірою оцінки всіх подій та явищ нашого життя будуть вимоги української національної нації. Вона буде нормативним чинником при розважуванні над доцільністю чи недоцільністю цих подій та явищ.

Наш часопис буде пресовою трибуною, доступною для всіх Українців без огляду на їх віроизизнання і територіяльне походження, якщо вони є прихильниками українських національно-визвольних змагань. Тому запрошуємо до співпраці всіх, що на новій землі і при зовсім нових життєвих обставинах та пращних відносинах, цінять вільну, незалежну, ніким і нічим невязану українську, демократичну політичну думку.

Наш часопис буде появлятись як двотижневик. Якщо він найде належну підтримку в наших читачів і прихильників, тоді зможе перетворитись у тижневик. Маймо надію, що так станеться. Починаємо наше видання в важких і несприятливих, технічних і матеріяльних умовинах і тому просимо читачів бути вибачливими на деякі початкові недомагання.

Якщо буде війна ...

У зв'язку із зістріленням советськими летунами американськоо літака „Прайветіра" над Балтійським морем, американська преса розписується широко про те, що робитиме американський уряд на випадок війни і як буде виглядати тоді щоденне життя у ЗДА. Часописи пишуть, що велику а то й рішальну ролю відіграватиме тоді В. С. Саймінгтон, донедавна секретар летунства, а тепер голова Ради Національних Засобів Безпеки. Він буде другою особою після Президента і йому підлягатиме ціла державна і національна господарка. Саймінгтон стане справжнім диктатором країни для змобілізування всіх господарських ресурсів ЗДА.

Вся приватна продукція під час війни буде припинена і буде відбуватися тільки дуже обмежено під державною контролею. Будуть уведені харчеві картки. Одіж, взуття й інші предмети щоденного ужитку будуть раціоналізовані. Буде обмежена продукція авт і літаків для цивільного користування. Майже 90% продукції алькоголю йтиме для війська. Будівництво, продукція рільничих знарядь і радієвих та телевізійних апаратів буде припинена. Всі сирівці для фабрик і підприємств розділюватиме тільки Рада Національних Засобів Безпеки. Перехід робітників з одного місця праці на друге буде обмежений, а то й заборонений. Із проголошенням мобілізації держава почне воєнну продукцію, кошти якої розраховують на 125 міліярдів долярів.

Збройна сила Західної Европи

В квітні ц. р. минув рік від часу підписання Північно-Атлантійського Пакту. З того погляду цікаві повідомлення про збройну силу держав цього Пакту. Виходить, що 12 зпоміж держав, які підписали договір, мають до диспозиції 22 дивізії, з того тільки 12 дивізій готових до бою. Зброя й амуніція для них починає щойно надходити із ЗДА. Франція, яка в 1939 році мала 110 дивізій, сьогодні диспонує тільки 9 дивізіями (три в Зах. Німеччині, 6 у Франції). Є надія збільшити це число до 24 дивізій. Англія має тільки 5 дивізій. Голяндія має 4 дивізії, які перебувають ще в Азії. Бельгія має три дивізії і може дати ще три. Італія має шість слабо озброєних дивізій. Норвегія і Данія мають тільки по одній бригаді війська.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрація часопису „Новий Світ" звертається з проханням до усіх наших Кольпортерів та Відділів Самопомочі присилати негайно просто на наші руки адреси передплатників, щоб друге число могли ми вислати вже до їх рук.

При тій нагоді пригадуємо, що всі посилки грошеві треба слати просто на адресу Адміністрації 817 Н. Франклін Ст., Филаделфія 23, Па.

Адміністрація

1950 ВИРІШНИМ РОКОМ

Італійська католицька агенція АРІ повідомляє, що совєти випрацювали вже плян зайнятя країн Західної Европи. Повідомлення це базоване на інформаціях підпільних рухів в окупованих Советами країнах. Совєти плянують в перший зміг удар на атлантійські бази, щоб викинути звідтам Британців й Американців і примусити їх відступити до Італії, де чекає на них „багато несподіванок". Згідно із цими інформаціями, в СССР вважають 1950 рік вирішним роком.

СКЛАДАЙТЕ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК!

КОЖЕН НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ІМІГРАНТ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОСТИ В АМЕРИЦІ, БЕЗ РІЗНИЦІ ПОЛІТИЧНИХ ПЕРЕКОНАНЬ І ВІРОІСПОВІДАННЯ, ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ ЄДИНОГО ПОЗАПАРТІЙНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ — Т-ВА „САМОПОМІЧ".

НОВИЙ СВІТ
УКРАЇНСЬКИЙ ДВОТИЖНЕВИК
Виходить 1. і 15. кожного місяця
Видає: Обєднання Українців в Америці „Самопоміч"
Редаґує Колеґія
"THE NEW WORLD"
UKRAINIAN SEMI-MONTHLY
Organ of The Association of the Ukrainians of America "Samopomich"
Адреса Редакції:
"NOWYJ SWIT" (Samopomich)
P. O. Box 1084 Church Street Station, New York, N. Y.
Адреса Адміністрації:
"THE NEW WORLD," 817 N. Franklin Street, Philadelphia 23, Pa.
Передплата: У Злучених Державах і в Канаді — $2.50 річно, $1.30 піврічно
Одно число $0.10. Закордоном $3.50 річно

Обов'язки нового іміґранта

Ми вже широко обговорювали на сторінках української преси ті завдання, що стоять перед новою українською іміграцією в Америці. З уваги на прибуття до ЗДА свіжих кадрів нової іміграції з Европи, вважаємо потрібними ще раз коротко ці завдання пригадати.

На терені ЗДА від кількох десятків років перебуває наша стара українська іміграція. Складалася вона переважно із найбільш покривджених у краю людей, що через тяжкі економічні умови на рідних землях шукали собі кращої долі за океаном. Ця маса нашого сірого люду, не маючи інтеліґенції та ідейно національного проводу, здана на власну долю на далекій чужині, з тугою за рідним повітрям, почала, як могла і як уміла, розбудовувати в нових обставинах своє національне життя. Всі ті наші церкви, які ми тут бачимо, народні доми, авдиторії, концертові залі, асекураційні союзи та видавані при них часописи — все це є ділом іхніх рук і заслуговує на якнайбільшу нашу до них пошану.

Правда, не всі вимоги культурного життя тут виповнені і не все створене відповідає повноті наших вимог. Але все, що можна було тут створити, є й з усього цього ми, новоприбулі іміґранти, гостинно користаємо. Адже чи до подумання було всім нам (про що вже ми недавно писали), що в далекій і майже нікому з нас ближче незнаній Америці ми застанемо те, що дає нам змогу почуватися приблизно так, як у якомусь українському середовищі? Бо, все те, що ми тут застали, є вже готовим нашим національним досягненням і, хто знає, чи згодом не відіграє воно ролі спасенної дошки порятунку для всієї нашої національної справи.

Раз-у-раз кораблі підвозять сюди з Европи свіжі кадри нової української іміґрації. Не заробітчан, як у минулих десятиліттях, а свідомих своєї цілі політичних еміґрантів. Які ж завдання стоять в Америці перед цією новою хвилею нашої іміґрації?

Річ природна, що цей свіжий актив повинен подбати передусім про те, щоб влитися в колишні іміграційні наші кадри і все, створене трудами наших попередників, поліпшити, поширити, поглибити й удосконалити. Це не значить, як ми вже про це писали, що свіжі кадри повинні взяти в свої руки провід і в ролі місіонарів навчати політичної та національної мудрости тих, хто вже давно перед нами блискуче здав іспит зрілости, спираючись на власних силах. Але це не мало б також значити, що нові іміґранти на правах гостей повинні підпорядкуватися волі господарів та все виконувати за їх вказівками і вимогами. Обі іміграції — стара й нова — маючи одну й ту саму мету перед собою, повинні скоординувати свою працю так, щоб вона базувалася на засадах взаємотолеранції, взаємодопомоги, щирої братерськости та взаємозрозуміння.

Ясно, що запеклий наш ворог не спить і намагатиметься всіма способами забивати глибокого клина в шпарини тих політично-групових, релігійних, регіональних чи якихось інших наших розбіжностей, що ми б їх необережно виявляли. В загальному нашому інтересі ми повинні подвоїти свою чуйність та всяким ворожим підшептам протиставити нашу зразкову організованість і зцементовану єдність. На всіх тих, хто діятиме наперекір або на шкоду цьому, ми повинні дивитись, як на свідомих чи несвідомих пособників ворога та рішуче відсунути їх від себе. З другого боку, ми повинні посилити творчу активність, памятаючи із гірких досвідів минулого, що всяке присипання справ віддалює нас від конечної мети.

Отже кожен із новоприбулих до Америки, памятаючи, що він є **еміґрант політичний**, а не зарібковець, повинен виправдати свою назву і гідність політичного еміґранта, а це дасться зробити лише тоді, коли він стане **організованим і карним членом спільної української громади.** Ті з нас, хто замкнеться в своїх особистих інтересах і відійде від інтересів громади, мусять зрозуміти, що перестають бути надалі членами цієї громади. Лише організованістю та активною громадською працею, спертою на засадах толеранції і демократизму, ми докажемо свою службу спільноті і поліпшимо долю не лише тих, кого покинули на далекій батьківщині, а й свою власну.

Наказом цієї організованости є те, щоб кожен із нас влився в ті громадські установи, що ми їх застали вже готовими в американській українській громаді. Отже кожен із нас повинен стати членом церковної громади, приєднатися до вже існуючих професійних українських клюбів, громадських кружків, мистецьких обєднань і т. д. Але передусім кожен із нас повинен дбайливо припильнувати свої членські обовязки у створеній три роки тому понадпартійній і понадгруповій організації нових українських політичних еміґрантів „Самопоміч", вимагаючи від цієї своєї установи якнайактивнішої праці та якнайтісніших звязків із староіміґрантськими українськими організаціями.

На нову політичну іміґрацію з Европи задивляються наші старші брати, іміґранти-заробітчани, з почуттям великої надії, як на еліту народу, і повної віри в ту ідейність, яка привела їх до скитальщини поза межами окупованої ворогом батьківщини. Чи здасть цей іспит політичної ідейности наша нова іміґрація в Америці — покаже майбутнє. В готовості до цього іспиту виявимо під благословенним захистом американських прав людини якнайбільшу нашу сконсолідованість, активність, зорганізованість і зрозуміння нашої збірної відповідальности перед батьківщиною в грізному моменті її історії.

Ф. Д-ко

Із нашої статистики

Скільки нових політичних еміґрантів є тут і скільки залишається в Европі.

Як повідомляють „Вісті ЗУАДК-у" (ч. 2, квітень, 1950), на день 1-го квітня ц. р. приїхало до ЗДА з Европи заходами ЗУДАК-у 15.348 осіб. Заходами Католицької Місії та Черч Уорлд Сервіс перевезено на цей день переселенців української національности понад 30.000 осіб. Отже загальне число Українців, що досі прибули кораблями ІРО до ЗДА, є понад 45.000.

Як довідуємося з тих самих „Вістей ЗУАДК-у", в найближчих двох тижнях має приїхати з Европи округло 700 Українців, а в стадії вироблення документів перебуває в Европі приблизно 10 тисяч українських скитальців. Всі вони мають приїхати упродовж літа цього року.

Крім того, на підставі нового закону про іміграцію ДП, можна було б спровадити ще коло 5 тисяч Українців, що залежить виключно від вияву доброї волі і національного обовязку української громади в Америці. Коли б це пощастило зробити, а це треба зробити за всяку ціну, то загальне число Українців нової іміграції до Америки досягло б загальної цифри понад 60.000 осіб.

Осіб української національности, що по закінченні переселенської акції мали б залишитись в американській смузі Німеччини (за статистикою европейського представництва ЗУАДК-у), мало б бути приблизно 10.500. В тому числі осіб, якими через їх нездібність до роботи треба буде постійно опікуватися та систематично їм допомагати через УСХС (Українська Санітарно-Харитативна Служба) або через інші філантропійні установи, є коло 1000, а зовсім нездібних до будь-якої праці старців — коло 250 осіб. Це число буде значно більше, бо статистика не охоплює англійської і французької зон Німеччини, а також Австрії та інших европейських країв (Франції, Бельгії, Англії та інш.). Перед українською іміграцією в Америці в недалекому майбутньому вирине поважне завдання утворити відповідні фонди для допомоги нашим покиненим в Европі братам і сестрам. Це почесне завдання вже до деякої міри тепер переводить утворений з кінцем 1949 р. у Ню Йорку американський комітет допомоги УСХС.

ЦІКАВА СТАТИСТИКА

На день 1-го лютого 1950 року ІРО, на підставі її статистики, переселило з Европи до інших країв таке число ДП-істів:

до ЗДА — 173.900 (22%); до Палестини 130.400 (17%), до Австралії — 112.600 (14%); до Великої Британії — 100.000 (13%); до Канади — 81.600 (10%); до Франції — 41.100 (5.5%); до Бельгії — 35.500 (4.5%); до Арґентини 29.900 (4%); до Бразилії — 25.700 (3%); до Венесуелі — 15.400 (2%) і до інших країв 37.600 (5%). Разом переселено 783.800 осіб.

Обовязком кожного нового політичного еміґранта - Українця бути членом „Самопомочі" і читачем нашого понадпартійного політичного часопису!

Четверті Загальні Збори „Самопомочі"

Четверті Загальні Збори „Самопомочі" відбулись у днях 4. і 5. березня 1950 р. в Нюарку. Хоч про них уже й були згадки в українській американській пресі, то вони не були повні, а навіть прізвища членів новообраної управи були перекручені. Тому подаємо на цьому місці короткі інформації про ці Збори.

Збори почались доволі точно. На самому початку виголосив привіт дир. Теодозій Каськів від американсько-українського центру в Нюарку. Цей центр відступив для зборів із чемности безкорисно салю та бічні кімнати. Пізніше складали ще привіти: від молодої американсько-української генерації нюаркський адвокат Романишин і від жіночої організації в Нюарку п-ні Анна Настюк. Від американського Союзу Українок вітала збори його голова п. О. Лотоцька та від ЗУАДК-ту д-р В. Галан.

До президії зборів увійшли: п. Василь Мудрий, як голова; пп. Лотоцька Олена і Блавацький Володимир, як заступники голови; пп. Дубинець Іван і Пшковський Мирон, як секретарі. По виборі членів мандатової комісії (Красноніс П., Креховецький Б., Мадай Мих., Кульчицький Дм., Самбірський і Бук Андрій) почалися ділові наради.

Референти уступаючої Управи складали звіти із своєї праці. Останнім звітував голова п. Ю. Ревай. По звіті Контрольної Комісії відбулась дискусія, що протягнулась до пізньої ночі. Дискусія була місцями гарича, але завжди річева. Найбільше уваги присвячено в ній справам ділових взаємин між „Самопоміччю" і Злученим Українсько-Американським Допомоговим Комітетом. Всі промовці, учасники дискусії, висловлювали думку, що між обома організаціями треба наладнати співпрацю, побудовану на взаємному довір'ю. Спільними силами старої й нової імміграції треба продовжувати прискореним темпом переселенчу акцію та дбати про придбання якнайбільшого числа ашурансів для скитальців. Ця справа набирає ще й тому особливої ваги, що в випадку ухвалення американським Конгресом нового закону (він уже прийнятий!) про побільшення числа імігрантів з-поміж ДП, переселенчі перспективи до Злучених Держав Америки значно поширяться і для українців. Крім того дискусія виявила, що всі вважають необхідним продовжувати далі допомогову діяльність не тільки для всіх скитальців, але й приготовити плян постійної допомоги та правної опіки для тих з поміж них, що з незалежних від них причин не зможуть взагалі виїхати з Німеччини. Багато уваги присвячено на зборах справам української культури, виховання молоді та поширення праці „Самопомочі".

Першого дня взяло участь у Загальних Зборах 71 делегатів. Другого дня було вже 101 (сто один) делегатів, які репрезентували десять філій „Самопомочі" із таких осередків: Дітройт, Джерзи Сити, Нюарк, Елізабет, Когоус, Ню Йорк, Трентон, Филаделфія, Шикаго, Честер. Крім делегатів взяло участь у зборах богато гостей, які мали на залі окремі місця.

Другого дня до полудня радили комісії: статутова, господарська, культурно-освітня, молоді та резолюційна. Вони опрацювали проекти резолюцій. Пополудні приступлено до праці на повному засіданні. Збори прийняли передусім постанову про уділення абсолюторії уступаючій Управі. З черги приступлено до розгляду статутових змін, запропонованих Комісією. Рішено змінити назву організації. Вона зветься тепер „Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч". До статуту вставлено точку про те, що членом „Самопомочі" може стати кожний Українець без огляду на те, коли до Америки приїхав, що його прийме Управа. Головну Управу наділено правом скликувати конференції делегатів філій в особливо важних справах, що торкаються організації та координації її праці. Час діяння Управи означено двома роками. Далі рішено, що філії сплачують до Головної Управи по 25% від вкладок та усяких їх доходів від підприємств і влаштувань.

У міжчасі радила безперервно Комісія-матка, що підготовляла листу кандидатів до нової Управи та інших органів „Самопомочі". До Комісії-матки входили з вибору такі делегати: Бойчук, Дужий, Гайдучок, Ковшевич, Бук Андрій, Самбірський, Паливода Іван, Ценко Микола, Мицьо Андрій, Рощаківський і В. Мудрий (від Президії). Наради Комісії-матки затягнулись. Вкінці вона запропонувала таку листу кандидатів:

До Головної Управи: голова: Юліян Ревай; заст. голови: 1) Василь Мудрий, 2) д-р Пушкар Володимир, 3) Яловий Григорій.

Члени Управи: секретар: д-р Фединський Юрій; орган. реф.: д-р Ценко Микола; суспп. опіка: д-р Верещ Василь; госп. і праці: Туркало Кость; Культ.-осв.: Блавацький Волод.; молоді: Лисогір Михайло; преси і пропаганди: Дудко Федір; фінанс.: Гуглевич Роман; члени: Хомова Августина, Паливода Іван, Максимяк Степан.

До Контрольної Комісії: д-р Воробець Тома, Лщинський Михайло, Красноніс Петро, Бойцун Ів., д-р Каралшка Ілля.

До товариського Суду: д-р Гайдучок Петро, д-р Осінчук Роман, Романишин Іван, Багринівський Микола, Бачинський Володимир.

Вибори належали до найприкріших моментів на загальних зборах. Представники меншости не прийняли вибору. Відкликали свої кандидатури пп.: Туркало Кость, Паливода Іван, Красноніс Петро і Багринівський Микола. По зборах зголосив свою резигнацію і п. Яловий Григорій. Не зважаючи на те, що до тих кандидатів апелювали, щоб відкликали свою резигнацію і голова зборів В. Мудрий і намічений на голову „Самопомочі" канд. Ю. Ревай і ред. Кедрин і дир. Блавацький — це нічого не помогло. Причиною відкликання кандидатур було те, що меншість бажала мати в новій Управі ще інж. Красноноса Петра, якого Комісія-матка поставила до нової Контрольної Комісії „Самопомочі".

Тому на місце тих, що свої кандидатури відкликали, ввійшли до Гол. Управи пп.: Кульчицький Дмитро і Кравців Богдан; до Контр. Комісії п. Бакай Осип; до Тов. Суду п. Спринський Степан.

По виборах Збори прийняли запроектовані резолюційною Комісією загальні резолюції та проекти резолюцій спеціяльних у культурних, освітніх, переселенчих, допомогових і господарських справах, що їх підготовили поодинокі комісії.

В год. 7.30 вечора голова зборів В. Мудрий проголосив їх закінченими, склавши при цій нагоді подяку господарям залі за гостинність, паням за харчування, а всім учасникам та гостям за численну участь та пильну працю. По відспіванні національного гимну делегати розійшлися.

З життя українських установ

ВИСТУПИ АМЕРИКАНЦІВ НА КОНВЕНЦІЇ У.А.В.

На конвенції Американських Ветеранів, що відбудеться в Ню Йорку в днях 6. і 7. травня ц. р. мають виступити з промовами генерал Френк А. Гові, кол. командант американської військової управи в Берліні та Едвард Дж. Шонесі, комісар іміграційного і натуралізаційного уряду на нюйоркський округ. Конвенція заповідається цікаво та чисельно.

22. КОНВЕНЦІЯ У. Н. С.

Дня 22. травня 1950 має почитися 22-га конвенція української асекураційної установи в Америці — Українського Народного Союзу. Відбудеться вона в місті Клівленд. У цій конвенції візьмуть участь уже деякі делегати зпоміж нових імігрантів.

БУДІВЕЛЬНА КООПЕРАТИВА

У Ню Йорку відбулися дня 15. квітня 1950 р. сходини українських громадян у справі зоснування будівельної української кооперативи, яка малаб завданням будувати доми для своїх членів. Сходини відбулись у Демократичному Клюбі при 8-ій вулиці заходами окремого Ініціятивного Комітету. Цей останній зібрав багато інформаційного матеріялу як щодо самого кооперативного будівництва в Америці так і щодо кредитів на таке кооперативне будівництво.

Над інформаційними рефератами відбулась обширна дискусія, в якій брали участь і запрошені знавці тих справ. Всі учасники сходин висловились за необхідність зорганізування кооперативи. Вони уповноважили Ініціятивний Комітет далі вести підготову до заснування кооперативи і доручили йому скликати чергові ширші сходини після появи нового закону в справі державних гарантій для кредитів, уділюваних банками на будівництво нових мешкальних домів. Зараз по появі того закону відбудуться чергові сходини, на яких уже уконституується мабуть українська будівельна кооператива. В сходинах взяло участь понад 30 громадян, а в тому поважне число наших інженерів і архітектів.

ПРИГАДКА

Закінчуючи свою збіркову акцію на допомогу УСХС (Українській Санітарно-Харитативній Службі) в Німеччині, головно для допомоги невилічимо хворим, інвалідам, самотнім старцям та вдовам із сиротами, Американський Комітет для допомоги УСХС ще раз звертається до осіб, яким були свого часу розіслані нумеровані збіркові листи УСХС, повернути їх на адресу: Д-р Роман Осінчук, 23 Іст 7-ма вул., Ню Йорк 3, Н. Й., навіть коли б ці листи були зовсім порожні.

Комітет потребує цих лист для переведення контролі та злаження остаточного ділового справоздання.

25. квітня 1950, Ню Йорк.

За Комітет допомоги УСХС:

Д-р Я. Воєвідка, д-р Т. Воробець, Федір Дудко, д-р Т. Олесіюк, д-р Р. Осінчук

„Правда" заперечує сталінську правду

Не так давно виголосив був американський державний секретар для закордонних справ Ачісон у Каліфорнії політичну промову, в якій подав умовини, що їх мали б виконати большевики, щоб таким чином простелити шлях до миру. Ці умовини були зібрані у кількох точках. У п'ятій точці була мова про те, щоб російські можновладці з Кремлю припинили діяльність свого комуністичного апарату по інших країнах.

На цю точку дала Ачісонові відповідь московська „Правда", орган Політбюра, цитатою із одної заяви Сталіна з 1936 р. Тоді Сталін подав американському видавцеві Р. Говардові таке „знамените" вияснення: „Експорт революції є нонсенсом. Кожна країна робить власну революцію, якщо її хоче, коли ж її не хоче, тоді нема ніякої революції. Наша країна, наприклад, хотіла зробити революцію і її зробила. Тепер ми будуємо безклясове суспільство. Але приймати, що буцімто ми маємо намір робити революцію в інших країнах та що хочемо вмішуватися у внутрішнє життя народу, це значить висловлювати щось, що не існує і того ми ніколи не проповідували".

Так виясювала „правдомовна" московська „Правда" американському державному секретареві закордонних справ дня 28. березня 1950 р. неслушність його тези про те, немовто Кремль займається поширюванням комунізму в світі.

З нагоди ювілею Сталіна та сама „Правда", „восхвалюючи" заслуги Сталіна для світової революції, у свому числі з дня 30. січня 1950 р. писала дослівно:

„Перший раз в історії людства створився одноцілий фронт у цілому світі, фронт, що його очолюють і ведуть могутній і непереможний Союз Советських Республік і нові демократії".

„Нові демократії" — це відомі „людові фронти" у Франції, Італії, Східній Німеччині і т. д. і т. д. В останній цитаті „Правда" проговорилась і явно заперечила те, що в 1936 р. говорив Сталін. Комуністична брехня, фальш і крутійство знайшли таким чином потвердження в пресовому органі кремлівського Політбюра.

НОВІ ТРАНСПОРТИ ІРО З ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМИ

В найближчих днях прибудуть з Европи до Америки такі кораблі з переселенцями:

3-го травня „Генерал Блечфорд" (з порту Бремен 23 квітня), пристає в порті Ню Орлінс.

6-го травня „Генерал Гаан" (з Бремену 27-го квітня), пристає в порті Ню Йорк.

11-го травня „Генерал Мюр" (з Бремену 30 квітня), пристає в порті Ню Йорк.

12-го травня „Генерал Баллу" (з Бремену 3 травня), пристає в Ню Йорку.

15-го травня „Генерал Гавз" (з Бремену 6 травня), пристає в Ню Йорку.

Звичайно кораблі через бурі в океані спізнюються, отже подані тут дати прибуття транспортів приблизні. Про точні дати можна довідатися в портах або з повідомлень газети „Ню Йорк Таймс".

НАГОРОДЖЕННЯ ПЛАСТУНІВ-УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

З Ендру, в Канаді, подають, що три молоді пластуни українського походження нагороджені цертифікатами т. зв. „Кінг Скавт Сертифікейтс". Ними є Едвард Сердяк, Юрій Бабюк і Данило Колодій.

Шановний читачу!

Позволяємо собі переслати Вам сьогодні оказове число нашого часопису „Новий Світ" в надії, що Ви станете нашим передплатником.

Це одинокий незалежний часопис громадської думки в Америці і віримо, що змістом будемо старатися Вас вдоволити. Дуже радо приймемо Ваші зауваження і помічення щодо змісту нашого часопису.

ЗАКЛИК

ДО ВСІХ НОВОПРИБУЛИХ ДО АМЕРИКИ Й ДАВНО ОСІЛИХ В АМЕРИЦІ УКРАЇНЦІВ І УКРАЇНОК

Обєднання Українців в Америці „САМОПОМІЧ" — це організація заснована в 1947 році новоприбулими до Америки українськими іміґрантами. Вона поставила собі за ціль взаємно собі помагати під кожним оглядом і в кожному напрямі. За три роки „Самопоміч" розрослася у велику організацію із 14-ти відділами по найбільших осередках Америки. Як у початках, так і тепер

„Самопоміч" є організацією громадською, непартійною, понадгруповою і тому до неї мають змогу вступати всі Українці без огляду на їхнє територіяльне походження й віровизнання, на їхнє ідеологічне „вірую" та їх групову приналежність, за вийнятком національних зрадників або національних шкідників.

„Самопоміч" є не тільки допомоговим, але й культурно-освітним обєднанням новоприбулих і давно тут осілих Українців і Українок, які прагнуть служити українському національно-державному визволенню на рідних землях.

„Самопоміч" старається допомагати та опікуватися новоприбулими, що стають на американській землі зовсім безрадними та безпомічними.

„Самопоміч" служить їм по змозі практичними радами та необхідними вступними інформаціями про американські відносини та американський спосіб життя.

„Самопоміч" допомагає при підшуканню праці й приміщень.

„Самопоміч" дає найбіднішим і невеликі дрібні допомоги.

„Самопоміч" уділяє і малих позичок новоприбулим та безробітним.

„Самопоміч" змагає до того, щоб творити самостійні українські варстати праці, засновувати кредитові, торговельні та будівельні кооперативи або спілки та підтримувати й прив. ініціятиву в цих напрямках.

„Самопоміч" організує виклади про американське життя, про правні відносини в Америці, про права американського громадянина, про американський державний устрій та американську господарську систему, як теж про американське соціяльне законодавство, щоб зазнайомити новоприбулих з країною їхнього нового поселення.

„Самопоміч" старається про те, щоб усіх новоприбулих увести в американсько-українське життя та дати їм можливість активно в нього включитися.

Федір Дудко

Цікавий історичний момент

(Фрагмент із спогадів)

В 1920—1921 роках уряд Української Народної Республіки, по тяжкій боротьбі з большевицькою навалою, примушений був перенестися на еміграцію й осів у мазурському місті Тарнові (в Польщі). Десь, коли не помиляємося, з початком 1921 року при Уряді УНР утворився новий орган, щось на взір еміграційного передпарляменту, під назвою Рада Республіки. Рада мала коло 60 чоловік представників, делегованих порівну від кожної політичної партії, і засідала у великій партеровій залі історичного тарнівського готелю „Бристоль", де містилися всі вищі емігр. укр. держ. установи.

Якось коло 11-ої години вночі автор цих рядків випадково зайшов до „Бристолю" і був дуже здивований тим, що Рада Республіки в такій пізній порі ще засідає. Ми зібралися вже йти до хати, коли один із дуже небагатьох людей, що були в кулуарах Ради Республіки, затримав нас:

— Не відходьте. Цікавий історичний момент: Рада Республіки ухвалила щось на подобу вотуму недовіря Головному Отаманові Петлюрі. Делегати від Ради вже були в Головного Отамана і він має зараз тут бути.

Справді, не встигли ми запитати, що було причиною такої несподіваної і такої небезпечної в тих часах ухвали Ради, як обидві половини входових дверей до передсінку залі засідань розхилилися. Ввійшов у супроводі двох своїх адютантів — сотн. М. Куликівського і сотн. Ол. Доценка — Головний Отаман Симон Петлюра. Був він, як звичайно, в скромному чорному військовому одострої з нашитим на лівому рукаві великим тризубом.

Заля засідань Ради була урядження так, що до президіяльного місця треба було переходити здовж усю залю поміж лавами делегатів.

Обидва адютанти затрималися коло входових дверей, а Головний Отаман направився до предсідницького місця.

Увагу випадкових людей із публики звернуло те, що дуже мало членів Ради при вході Головного Отамана встало з місць і Рада, як парлямент, не вшанувала голову держави. Цього мало — депутат від партії хліборобів-державників п. Білопольський, якого всі називали за скандалічну поведінку на засіданнях Ради „українським Пуришкевичем", повернув голову до Головного Отамана і, сидячи на місці, зневажливо вигукнув:

— Наполеончик!

Головний Отаман спокійно перейшов залю, підійшов до предсідницької трибуни й потиснув руку голові Ради, професорові Ів. Фещенко-Чопівському.

— Увага! — проголосив голова Ради. — Слово належить Панові Головному Отаманові.

На трибуну промовців вийшов С. Петлюра. Сперся обома руками об стіл, підняв голову і, дивлячись понад членами Ради, заговорив мякким, приємно оксамитовим баритоном.

Спокійними, до незвичайности простими, але якимись

„Самопоміч“ плекає українські національні традиції і в тій цілі влаштовує товариські вечорі, гутірки, виклади на теми українського побуту, звичаїв та обичаїв і українського способу життя.

„Самопоміч“ влаштовує культурні українські свята й маніфестації.

„Самопоміч“ влаштовує курси українознавства та англійської мови, робить заходи для влаштування вакаційних осель для шкільної молоді, дитячих садків для українського дошкілля і дбає про організацію української молоді, чи то в її виховних чи спортових організаціях.

„Самопоміч“ вірить, що всі вичислені завдання та пляни праці найдуть належне зрозуміння та підтримку в широких колах українського громадянства в Америці, зокрема серед новоприбулих Українців.

„Самопоміч“ закликає всіх новоприбулих Українців, що бажають на новій землі серед нових обставин віддихнути серед рідної української атмосфери і дружніх настроїв вступати в її члени.

„Самопоміч“ вірить, що тільки при масовому членстві й спільними силами можна осягнути якнайкращі цілі та створити зразковий український національний осередок в Америці.

Тому вступайте в члени „Самопомочі“.

Тому засновуйте її відділи по цілій Америці.

Тому платіть невеличкі членські вкладки за себе і за дорослих членів Ваших родин, бо місячна вкладка до „Самопомочі“ виносить тільки 50 центів від особи.

Тому вступайте не тільки самі, але й радьте своїм знайомим і приятелям вступати в члени „Самопомочі“.

Бо памятайте, що власними силами й солідарними зусиллями при допомозі такої організації, як „Самопоміч“ збережете себе і своїх дітей від розгублення та від запропащення Ваших цінних сил для потреб української нації.

Бо добре памятайте, що Ви маете виконати в Америці важливу місію для поневоленого українського народу та для рідної землі. Її зможете виконати тільки організовано, тому ставайте діяльними членами „Самопомочі“.

Бо зважте, що своєю співучастю в праці „Самопомочі“ Ви все те поглибите й скріпите.

Тому ставайте членами ОБЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ „САМОПОМІЧ“!

Коли хочете забезпечити свою родину

Коли хочете зробити найкращу льокату гроша

Коли хочете дістати найдешевше і добре обезпечення

звернiться

до

ПРОВИДІННЯ

ТОВАРИСТВА УКРАІНЦІВ - КАТОЛИКІВ В АМЕРИЦІ

яке дасть Вам найкращі поради в справах Вашого обезпечення.

Добро Вашої Родини вимагає Вашого забезпечення.

Не відкладайте так важної справи — зробіть це негайно.

Providence Ass'n

817 N. FRANKLIN ST. PHILADELPHIA, 23. PA.

Якщо Ти почуваєшся українським політичним емігрантом, мусиш належати до єдиної позапартійної організації нової української іміграції в Америці — ТОВАРИСТВА „САМОПОМІЧ“!

рельефними, немов із дзвінкого металю кованими словами почав він говорити про ту тяготу обовязків і відповідальности, що лягла на його плечі. Ні одного патетичного викрику, ні одної нотки призиву до співчуття, ані найменшого хвилювання в модуляціях спокійного, як плесо води, і твердого, як сталь, голосу. Здорова логіка, велика гідність людини, тверезий погляд на речі і широкий кругозір державного мужа.

Ми чули чимало славних промовців — своїх і чужих — у бурхливих революційних часах 1917—1920 років. Але бути під мовним чаром такого мистця живого слова, впиваючись без кінця, як чудовим вином, солодощами ораторських здібносте — нам ніколи не доводилось. Симона Петлюру, як промовця, можна без переборщення назвати золотоустим і зачислити до найліпших геніїв трибуни.

Не знаємо, чи занотована десь у державних актах ця знаменна промова Головного Отамана. Передаємо зміст її коротко, так, як вона затрималася в нашій памяті.

— На мої скромні плечі, — заговорив С. Петлюра, — ліг великий тягар державної долі нашого народу. Всі ми, що вийшли з рідного краю, тяжко болієемо його болями і змагаємо всіма нашими силами до того, щоб допомогти йому в тяжкій історичній хвилині. Знаю, що всі ви не доїдаєте, не досипляєте, багато терпите морально й фізично на чужині, але у кожного з вас є бодай коротенька хвилинка душевного відпочинку, коли або в родинному колі, або серед близьких і приятелів, ви можете спокійно поговорити про свої особисті справи, маючи певність, що про неособисте, про те наше загальне хтось поза вами подумає, догляне його й належно припильнує. У кожного з вас є хвилинка такого душевного відпруження. Мої панове! Як би я хотів разом із вами мати цю коротеньку хвилину душевного відпочинку і, як людина зо всіма людськими почуттями, побути в атмосфері свого особистого життя. На превеликий жаль, обставини звалили на мої плечі непосильний тягар, той тягар, що позбавив мене всякої можливости жити життям особистим. Давно шукаю довкола себе людину із сильнішими, як у мене плечима, щоб скласти на них цей непосильний для мене тягар. З якою б приємністю і з яким почуттям душевної полегші я передав би комусь свої обовязки, передав би зараз, з місця! Але я передам їх не кожному. Передам лише тому, до кого матиму повне довіря і матимете довіря до нього також усі ви. Давно шукаю за такою людиною довкола себе, шукаю з тугою, шукаю пильно, але знайти не можу. Мої панове, чи не допомогли б ви мені знайти таку людину?

Цей апель до Ради підшукати в тих тяжких, безвихідних обставинах людину, що замінила б С. Петлюру, був для неї болючим поличником. Ось, мовлячи, я маю так багато вас перед собою, вас — вибранців до цієї найвищої законодатної установи. Бачу, але потрібної мені людини знайти серед вас не можу. Допоможіть мені, панове, цю людину знайти.

Отаман говорив далі про обовязки тих, що стоять при владі, і про обовязки звичайного громадянина.

Уся Рада Республіки, затиснувши віддих, мов заворожена, слухала його. Було так тихо, що чути було б полет мухи, якщо б на той час вона знайшлася на залі. Сторонньої публики було чоловік 5—6.

По 20 хвилинах Головний Отаман спустив голову наділ.

— Я скінчив, мої панове.

Повернувся до проф. І. Фещенко-Чопівського, стиснув йому руку й направився до виходу.

І сталося щось надсподіване: уся Рада Республіки зірвалася з своїх місць і зробила Головному Отаманові бурхливу овацію.

Так, як говориться, одним „розчерком пера“ цей державний муж силою свого духового чару привів найвищий державний орган до порядку. Так, з другого боку, Рада Республіки, як капитанська вдова, через свою нерозсудність сама себе висікла.

Винесений Радою вотум недовіря розлетівся, як мильна банька, в повітрі і на ранок другого дня ця сама Рада, немов би не сталося ніяких перебоїв у її роботі, приступила до обговорення чергових справ.

Література і Мистецтво

МИКОЛА ВОРОНИЙ

З НЕОПУБЛІКОВАНИХ ПОЕЗІЙ

* * *

І сміх, і плач — з одного джерела.
Оба бренять в однім акорді
З глибин таємности добра і зла,
Що їх ховають душі горді.

І сміх, і плач — це рідні два брати.
Коли у грудях серце рветься,
Будь гордий і комусь не зраджуй ти,
Як плаче сміх, як плач сміється.

*

Примітка Редакції: В 1923-25 роках покійний Поет проживав у Львові і був частим гостем у домі теж покійної вже тепер письменниці Катрі Гриневичевої. При якійсь нагоді Микола Вороний вписав поміщену вище поезію до альбому К. Гриневичевої. Текст поезії опубліковуємо за ласкавою згодою сина Письменниці, п. д-ра Ярослава Гриневича.

ОЛЕКСА ВЕРЕТЕНЧЕНКО

ДУМА ПРО МАРІЮ

Коло гаю у цвіту-розмаю
Вічний шлях куриться, як димар.
Курява здіймається до хмар.
Хто ж то суне без кінця і краю,
Ніби то сторгований товар?

Вже ніщо не миле в цьому світі.
Спека. Спрага. Пиві патрулі.
Без обмоток ноги. Мозолі.
Сконані, обдерті, гнані, биті,
Полонені — на своїй землі.

Перед ними поле половіє.
Вигинаєсь веселкою Сула.
До старого підійшли села.
Ів назустріч вибігла Марія
І комусь хлібину подала.

Кинулись в повітря пальці гострі:
(Захопити, захопати крихт!)
Мнуть шалено у руках брудних,
Кидають до рота. Навіть постріл,
Навіть постріл наче не про них.

Хто ж то вмився Божою сльозою?
Позмарилась далеч голуба.
А навколо — скрізь хліба, хліба.
Чи ж не краще вмерти серед бою,
Як така наруга і ганьба?!

Вечоріє... Стихли дальні згуки.
О, Маріє, вріє золота...
О, Маріє! — хиляться жита.
Заломила руки, світлі руки.
І лежить убита, як свята...

НОВІ ВИДАННЯ

„Вісті Злученого Українського Американського Допомог. Комітету (ЗУДАК), Ч. 1 (березень) 1950, ч. 2 (квітень) 1950.

Ціль цього журналу, як довідуємось із редакційної статті в ч. 2, постійно й систематично інформувати українське громадянство про діяльність, турботи та потреби ЗУДАК-у. Журнал ілюстрований.

„Вісті Товариства Українських Інженерів в Америці", Ню Йорк (11 E. 7-th St., New York 3, N. Y.), Рік I. (1950), ч. 1 (березень), 4°, стор. 8 і Додаток до ч. 1 „Вістей", ст. 2.

Видання циклостилеве, на правах рукопису.

З редакційної статті довідуємось, що „Вісті" видаються для створення засобу інформації і зв'язку між українськими інженерами в Америці та в інших частинах світу.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
„НОВИЙ СВІТ"

„Китайські" анекдоти

(Із збірки Федора Дудка)

Людське життя взагал дуже терпке, особливо життя емігрантське. Але воно має свої усмішки, навіть у тяжких, безрадісних ситуаціях. Подаємо тут кілька анекдоток, що їх створила на американському грунті еміграційна дійсність.

Порозумілися

В 1949 р. серед маси різних іміґрантів з Европи приїхав до ЗДА один дуже визначний наш політичний діяч, пан Х.

Першою роботою пана Х. у Ню Йорку було покриття фарбою зовнішніх пожарних сходів 5-поверхової кам'яниці. Його підвели з вулиці до залізних сходів, дали в руки дротяну щітку для зішкрябування старої фарби, відерце з фарбою та волосяний пензель і показали рукою нагору:

— Лізь!

Пан Х. поліз. Виліз сходами на 4-й поверх і зупинився перед залізною драбиною 5-го поверху. Драбина прямовісно стояла перед його очима і не мала жадних поручнів.

Зробилося трохи моторошно, але нічого ні вдієш: Америка.

Вилазить він нагору і, тримаючись одною рукою за щабель драбини, починає шкрябати стару фарбу. В цей час із відчиненого вікна 5-го поверху висувається жіноча постать і починає давати йому якісь вказівки.

Пан Х. по-англійськи знав дуже небагато. Висячи в повітрі, він вислухав жінку й англійською мовою запитав:

— А чи ви розумієте по-українськи?

— Но, — була відповідь.

— То чи не пішла б ти під усі чорти, замурзана малпо? — сказав він по-українськи.

Жінка мило всміхнулась і весело відповіла:

— О-кей! О-кей! Шюр!

Конверзація

Письменниця Галина Лященко по приїзді до Ню Йорку якось присіла для відпочинку на лаві міського скверу. Якийсь молодий пан, що сидів обіч неї, миттю повернув голову й почав щось розпитувати її по-англійськи. Не знаючи, по-перше, англійської мови, а, по-друге, не бажаючи вступати в розмову з першим зустрічним на вулиці, Г. Лященко мовчала. А молодець не вгамовувався.

В цей час мимо них переходив якийсь пан.

— Сервус! Що ти тут робиш, Миколо? — запитав він і весело заговорив по-українськи до надокучливого пана.

— А ось сиджу й даремне намагаюся витягнути хоч одно слово з цієї німої риби.

Перехожий по-приятельськи поговорив із паном на лаві й відійшов.

Тепер повернула голову до свого сусіди Г. Лященко.

— Хотіли, пане, маленької конверзації в англійській мові? На превеликий жаль, по-англійськи я ще не говорю. Ну, а конверзації в мові українській ви, думаю, не потребуєте.

Встала й відійшла.

Того, старшого

До доктора Романа Осінчука в Ню Йорку приходить новоприбулий з Европи лікар і питає за адресою д-ра Олесіюка.

— Олесюка чи Олексюка, — питає Осінчук. — Ми, бачте, маємо двох тут: один із буквою „ка", другий без букви „ка".

Новоприбулий лікар знизує плечима.

— А от, бігме, не знаю котрого... Того, старшого.

*

Редакція „Нового Світу" застерігає за собою право власности на ці анекдоти й передруковувати їх без дозволу рішуче забороняє.

Сміховинки

— Скажіть, чи цей „Лис", що виходить у Ню Йорку, є европейським „Лисом-Микитою"?

— Ні, бачите, так. „Микита" лишився в Европі, а „Лис" вискочив до Америки.

АРАБИ ХОЧУТЬ СОЮЗУ З СОВЄТАМИ

З Каїра в Єгипті подають, що секретар арабської ліги Абдул Азам Паша заявив, що Араби не задоволені політикою ЗДА й Англії, зокрема прихильним ставленням цих держав до Ізраїля і підуть тепер на співпрацю а то й союз із Совєтським Союзом.

Як я вчилася англійської мови?

Перед тим, як їхати до Америки, я взялася вчити англійську мову. Вчила її старанно, уперто, не шкодуючи ні сил, ні труду, ні свого язика. Я викручувала його, вивертала, вивихувала, загинала на піднебіння і всовувала поміж зуби. Я з самого початку зрозуміла, що основний принцип англійської мови — є вимовляти „аби не по-нашому" і старанно додержувалась цього. З „д" я робила „т", а „т" — „п" а „п" вимовляла як „ф" — і учителька хвалила мене. Але th загнало мене на лід. В кожному слові воно вимовляється інакше, і коли для thin ви пхаєте язик вгору на зуби (але не задалеко), то в слові thick ви повинні встромити язика поміж зуби, не зважаючи на благопристойність. І я робила так і ніщо не спиняло мене!

Я старалася запамятати, що u вимовляється як „а", що „а" вимовляється, як „о", і що „о" може вимовлятися, як кому схочеться. Я намагалася забути наші українські широкі а і о і вчилася розтягати рот тільки вбік — від вуха і до вуха. Я довчилася до того, що коли я говорила по-українськи, то приятелі не розуміли мене і питали:

— Що з вами? У вас зуби болять?

А коли я відповідала, що — ні, що я вчу англійську мову, вони дивились на мене співчутливо і радили піти до доктора нервових хвороб.

Але я не зважала і вчилася далі.

Я дивилася на „і" і намагалася привикнути до думки, що це — „ай", а глядячи на наше миконьке „о", я переробляла його в думках на пищучі „і".

Я вчилася, що з „сезону" треба зробити „сізн", а з резону — „різн", а коли друзі говорили мені, що в тому нема найменшого резону, я твердо відповідала, що резону тут не треба, бо це — англійська мова — і я вчилася далі.

Англійська синтакса впала на мене, як добра людина, а повідомлення про те, що існує декілька теперішніх часів — приголомшило мене так, що я ніколи не знала, що зі мною в теперішнім часі робиться. Коли я опанувала синтаксу до того, що почала говорити: „я була предположена прийти на годину раніш", мої знайомі остаточно стурбувалися і послали таки мене до доктора. На щастя, доктор був Українець і сам вчив англійську мову. Він зрозумів мене і навіть пошепки признався, що і він і сам уже не знає, коли він „іде", а коли тільки „є йдучим". Ми розсталися приятелями, і я продовжувала вчитися.

М'язи на моїм обличчі розпухли, одна щока стала більша за другу, язик видовжився і йому вже не вистачало місця в роті.

Зуби я собі вирвала всі, бо мене переконали, що Американці тому правильно вимовляють, що мають штучні зуби, яких їм не шкода. Я ніколи не лікувалася від застуди і катару, бо тільки тоді я могла правильно вимовити закінчення ing.

З такими мовними набутками я поїхала до Америки.

ПРОРЕЧИСТИЙ ЛИСТ З ТОГО БОКУ ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

Перед нами лист із Польщі, писаний до одного іміграита в Ню Йорку.

В цьому листі звертає передусім увагу те, що на двох сторінках драптивенького паперу, на якому лист писаний, прибито аж три круглі урядові печатки з написом у польській мові: „Цензуровано".

В листі, між иншим, читаємо: „Чуюся дуже нещасливо по концентраку (гітлерівському). Зовсім хворий, а потрібного ліку годі дістати. Прикладаю рецепту — може зможеш прислати мені той медикамент. Дуже був би вдячний, якщо б додав до нього кусень мила і зубну щітку..."

Чи не говорять цих кілька рядків листа про той „добробут", що панує в країні, яка знайшлася під благословенною Сталінською опікою? Не згадуємо вже про такий люксус, як ліки. Але щоб до сьогоднішньої Польщі посилати з Америки зубну щітку?!

Цікава в листі згадка про концентрак з додатком у дужках „гітлерівський", без якого цензура напевно листа не перепустила б. З розмови з адресатом листа довідуємось, що особа, яка його писала, ніколи в ніякому гітлерівському концентраку не сиділа.

Ще одна ілюстрація щасливого життя в підсовєтському краї.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ „САМОПОМОЧІ"

Спортовий куток

(Під редакцією З. Осінчука)

Українське спортове життя в Ню Йорку

КОПАНИЙ М'ЯЧ

Команда копаного м'яча Українського Спортового Клюбу (скорочено УСК) в Ню Йорку встигла вже виробити собі почесне ім'я одної з найкращих спортових ню йоркських команд не лише між Українцями, а й серед Американців. Найліпшим покажчиком цього є те, що за змагунами УСКлюбу постійно чатують американські менеджери, намагаючись придбати їх для своїх клюбів. Констатуючи цей факт з почуттям повного морального задоволення, хочемо вірити, що наші змагуни не покинуть свого, єдиного в Ню Йорку, спортового клюбу та гідно й твердо репрезентуватимуть надалі нову українську міграцію на спортовому полі. З другої сторони висловлюємо повну надію, що наше громадянство не лишиться байдужим до осягів УСКлюбу та виявить бодай мінімум зацікавлення до свого спорту, як до одного з найважливіших засобів пропаганди українського імени серед чужинців. Від нашої громади вимагається вияв морального, а може й матеріяльного підтримання УСКлюбу.

УСК має всі дані до якнайкращого розвитку. Змагання за мистецтво А-кляси „Істерн Дістрікт Дивіжен" добігає кінця і, при добрій волі змагунів, пророчить УСКлюбові здобути мистецтво та увійти до вищої Ліги. Дня 30 квітня відбудуться рішальні змагання за мистецтво між УСКлюбом та польською командою „Варшава". Ці змагання дуже важні для обох команд і заповідаються незвичайно цікаво, бо будуть вирішальні в здобутті мистецтва А-кляси. Бажано, щоб провід УСКлюбу поставився дуже поважно до цих змагань та не робив зайвих експериментів у змінах команди, яких часто допускався не завжди, на жаль, з користю для справи.

Під цю пору в складі першої команди УСК бачимо таких наших змагунів:

Іващук, Гірка, Голюка, Гузар, Зачкевич, д-р Каратницький, Лапичак, Лютак, Олинець, д-р Навлічка, Павлюк, Палій, Поритко, Шмігель, Галик.

Юнійори УСКлюбу фактично здобувши вже мистецтво в своїй клясі, але Ліга має деякі свої застереження, через що справа остаточно ще не вирішена.

Резерва УСК має перед собою ще декілька мистецьких змагань.

Крім ланки копаного м'яча, починають проявляти свою діяльність кошівка, відбиванка, та столова ситківка (стукпук).

З прикрістю стверджуємо, що УСКлюб не спромігся до цього часу створити при собі жіночої спортової секції.

ШАХИ

Український Шаховий Гурток у Ню Йорку нараховує на сьогодні 30 активних членів. Після елімінаційних розгривок створено при УШГ дві групи: сильнішу А та слабшу Б. Що суботи й що неділі в приміщенні Українського Національного Клюбу при 10-ій вулиці відбуваються шахові розгривки УШГ за мистецтво А і Б кляс. Головою шахового Гуртка є відомий український шахіст М. Турянський.

СПОРТОВА ХРОНІКА

• В неділю дня 30-го квітня ц. р. відбудуться в Ню Йорку сензаційні змагання копаного м'яча між Українським Спортовим Клюбом та польською командою „Варшава" за мистецтво А-кляси, а водночас за заангажування до вищої Ліги. Змагання відбудуться на „Гантс-Пойнт-Стадіюм" („Прага ФЦ"). Доїзд на грище — Лекситтон Аве сабвеєм, значеним Пелгем-Бай-Лайн, до Гантс Пойнт, звідки пересісти на 163-рд Кросставн Бас і їхати до кінцевого перестанку.

• В Чікаго існує Українсько-Американське Спортове Товариство „Леви". Команда копаного м'яча складається переважно із змагунів давньої „Січі" з Регенсбургу (Німеччина).

• Відомий український змагун копаного м'яча О. Скоцень, що виступає тепер у французькій команді міста Ніцца, підписав контракт на становище тренера одної із кращих державних команд Канади.

ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВИХ ТОВАРИСТВ

Спортовий відділ нашої Редакції звертається із закликом до всіх спортових товариств у ЗДА присилати короткі справоздання з відбутих змагань та спортових імпрез на адресу Редакції з дописокою „Спорт".

ПРИВІТАННЯ „НОВОМУ СВІТОВІ"

Відділ „Самопомочі" в Джерзі Сити пише в листі з 15. 4. 1950 р.:

„Управа Відділу в Джерзі Сити Сити радо вітає рішення Головної Управи в справі видавання незалежного двотижневика, замовляє 100 примірників та бажає Редакційній Колегії як найкращих успіхів. Якщо будете друкувати більшу скількість рекламових чисел, то також замовляємо 250 додатково".

Тут мене зустрів страшний удар: ані я нікого не розуміла, ані мене ніхто. Навіть мій основний асс, моя опора, моя непорушна надія — оте маленьке „гав дую ду?" на яке я покладалась, як Англійці на Сингапур чи Еспанці на Гібральтар — навіть воно зрадило мене першого ж разу, як я зустрілася з справжньою Американкою в Филаделфії і вона пресичала мені:

Гав джью дьюи?

Не знаю, який геній міг здогадатися, що це означає „гав ду ю ду?", — але в усякому разі не я.

Навіть така аритметика, наука що має справу з точними числами, — і та завела мене, бо моє „два" — тоб то „ту", перетворилося на филаделфійському ґрунті на „тю", але я була чемна і мовчала.

Я була не тільки чемна — я була пригнічена, пригноблена, розбита і знищена. Я ходила тиха і смиренна, як овечка, що знову не на жарт занепокоїло моїх друзів. На праці, в трамваях, на вулиці, як тільки я бачила, що двоє Американців розмовляють поміж собою, я уважно прислухалась і придивлялась. І тут я помітила одну річ, яка врятувала моє життя і розум: я побачила, що Американці не розуміють один одного, так само, як і мене. Що два-три слова я чула: „вот ю мін?" або: „спелл діз ворд, пліз".

Спеллінг — це останній винахід американців для того, щоб вони могли розуміти один одного. Коли, напр., ви кажете „уотер" і ваш співбесідник не розуміє вас, то є дуже легкий спосіб пояснити йому, в чім справа. Вам треба тільки сказати: Даблюейті і справа поладнана. Його обличчя відразу проясниться і ваші шанси дістати американське громадянство підносяться вгору. Тут є тільки одна заковика: і ви повинні знати, як це слово пишеться, і ваш співрозмовник — теж. А всі на світі знають, що ніхто ніколи не може передсказати, як те чи інше англійське слово пишеться. Завжди всунеться якесь g або h або принаймні е на кінці і псує усю справу!

Але тепер я не журюся: я чула, що американська техніка доходить вже й до того, щоб спокійно розмовляти. Вже знайдено новий апарат — комбінацію машинки до писання з телевізією. Вам треба буде тільки носити зі собою добрий словник, підкладати потрібне вам слово під апарат, а той вже сам напише те слово на телевізії. Якщо ж той упертий співрозмовник і після цього не буде знати, чого ви хочете, то й на це буде рада. Англійська мова має понад 50.000 слів, отже добрий словник важитиме не менш як яких 5 фунтів. Ви піднімете такого словничка вгору і лупите ним по голові вашого шановного співрозмовника. Позбавившись таким чином комплексу меншевартости, ви з спокійним сумлінням ідете додому і чекаете повістки до суду. Бо коли американський суд за заклик до повалення державного ладу дав деяким комуністам по 6 і по 4 місяці тюрми, то що вам там може бути за невинний спеллінг?

Л. де-Маріні

Пресовий Фонд

Враз із першим числом нашого часопису проголошуємо отсим збірку на наш пресовий фонд.

Здається не треба нікому доказувати, що випуск часопису вимагає не лиш багато зусиль, але ще більше гроша головно у самих початках. Відважний це крок випускати нині часопис, не маючи до того відповідних фондів.

Головна Управа „Самопомочі" рішила однак, що видання нашого часопису конечне і тому ніхто не буде жаліти своїх жертв, щоб нас у тому зусиллі піддержати.

На засіданні Головної Управи „Самопомочі", на якому рішено почати видавання двотижневика, члени Головної Управи з ентузіязмом зложили свої перші жертви на пресовий фонд.

Нижче подаємо список перших жертводавців:

Мін. Юліян Ревай $10, ред. Василь Мудрий $10, д-р Володимир Пушкар $10, ред. Федір Дудко $10, п. А. Хомова $10, п. М. Лисогір $10, інж. Дм. Кульчицький $10, д-р М. Ценко $10, ред. Богдан Кравців $5, дир. Володимир Блавацький $5, д-р Юрій Фединський $5, п. С. Максимяк $5, п. І. Докторук $5.

З відділу у Филаделфії дістали ми листа:

Управа Відділу у Филаделфії вітає ініціятиву Головної Управи в справі видання часопису такого конечного у нашому громадському житті і на своєму засіданні рішила дати $30 з каси Відділу на пресовий фонд.

Голова: Осип Голінатий Секретар: Михайло Мадай

Члени Управи відділу у Филаделфії зложили такі пожертви на пресовий фонд:

П. Осип Голінатий $5, п. Стефанія Шаран $5, п. Куземський Іван $5, п. Богдан Гарасимович $5, п. Інна Черняхівська $5 і п. Михайло Мадай $5.

Адміністрація нашого часопису вірить, що Управи дальших Відділів приступлять до цієї акції на пресовий фонд та від себе пришлють свої датки, які проголосимо в черговім числі.

Ми просимо теж усе українське громадянство піддержати нас і присилати жертви на пресовий фонд нашого часопису „Новий Світ".

Усі пожертви просимо слати на адресу: д-р Володимир Пушкар, 817 Н. Френклин Ст. Филаделфія 23, Па.

Адміністрація часопису „Новий Світ".

УВАГА! ПОРУЧАЄМО НОВУ КРАМНИЦЮ!

Спеціяльність — в и ш и в к и

Friendly Little Gift Shop

Властителька: АННА НАСТЮК

Склад галянтерійних мужеських і жіночих товарів.

Прибори до шиття й вишивання.

314 BERGEN ST. — NEWARK, N. J.

ПРОДАЖ РЕАЛЬНОСТЕЙ
ТА ОБЕЗПЕЧЕННЯ ВСЯКОГО РОДУ
полагоджує якнайкраще

MICHAEL DARMOPRAY

809 N. FRANKLIN ST. PHILADELPHIA 23, PA.

Phone: MA 7-3151

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ!

Нова українська фірма у Филаделфії
при 832 N. MARSHALL ST. (між Parrish — Brown St.)

СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ І МОЛОЧАРНЯ

Має такі товари:

Всякі споживчі товари в опакуванні й на вагу «» Щоденно свіжий хліб з української пекарні, а також вчорашній хліб Всі молочні продукти (молоко, масло, сир, сметану, маслянку й інше) щоденно свіжі «» Свіжі яйця по дешевих цінах і у великому виборі «» Господарські артикули (мило, порошки, жарівки і т. п.) «» Почтові значки

Приймаємо і міняємо чеки безкоштовно
Приймаємо і висилаємо пачки до Европи
Полагоджуємо телефонічні замовлення

MARY'S GROCERY — 832 N. MARSHALL ST., Phila., Pa.

Телеф. MA 7-2386 Е. Новаківська — М. Ценко

Передплачуйте самі наш часопис і приєднуйте до передплати усіх інших українських імігрантів!

CO-OPERATIVE ASSOCIATION BAZAAR

Кооп. БАЗАР
у Филаделфії
повідомляє, що відкрила
К Н И Г А Р Н Ю
823 Н. Френклин стріт
І МАЄ НА СКЛАДІ:

Усі найновіші видання КНИЖОК — ЖУРНАЛІВ — ЧАСОПИСЕЙ з Америки, Канади й Европи, ШКІЛЬНЕ ПРИЛАДДЯ — ПРИБОРИ ДО ПИСАННЯ, КЕРАМІКУ, ДЕРЕВО-РІЗЬБУ, НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ І ВИШИВКИ, ВЗОРИ, НИТКИ D.M.C., КАНВУ І ПАНАМУ.

Замовлення слати:

BAZAAR COOP. ASSOCIATION

823 N. Franklin Street Philadelphia 23, Pa.

ПРОДАЖ РЕАЛЬНОСТЕЙ
і
ВСЯКОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ

ROHACH REALTY CO., INC.

932 N. FRANKLIN ST. PHILADELPHIA 23, PA.

Phone: MArket 7-1392

ЙОСИФ ВАВРІВ

1009 N. MARSHALL ST. PHILADELPHIA 23, PA.

Близько GIRARD AVE. — Phone MA 7-2334

УКРАЇНСЬКИЙ МАСАРСЬКИЙ СКЛЕП поручає:
власного виробу ковбаси, кишки, сальцесони, свіжі вуджені й варені ш и н к и, вудженку і т. п.
ВСЯКОГО РОДУ СПОЖИВЧІ ТОВАРІ по низьких цінах
С в і ж е м а с л о, сметана, молоко, сир і яйця

НОТАРІЯЛЬНА КАНЦЕЛЯРІЯ і REAL ESTATE

Різні асекурації, пересилка грошей через
American Express
полагоджує

ЕМІЛЬ КУЛЬЧИЦЬКИЙ

2331 FAIRMOUNT AVE PHILADELPHIA 30, PA.

Tel. PO 55-190

В МЯСАРНІ О. Бережницького
під назвою *Alex Meat Market*

867 N. MARSHALL STR. (між Parrish і Poplar Str.)
Philadelphia, Pa.

можете набути різного роду свіжі мясива, як теж власного виробу ковбаси, кишки, сальцесони, вудженку, кабаноси й інші мясарські вироби.

Всі товари свіжі і першої якости. Обслуга чесна і совісна.

Phone ST 4-2056

М. ГОЛОВАТИЙ

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП,
де можна оглянути товари найкращих фірм
МЕБЛІ ДО СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ Й КУХНІ
МАШИНИ ДО ПРАННЯ
ГАЗОВІ Й ЕЛЕКТРИЧНІ ПЕЧІ
G. E. ХОЛОДІЛЬНІ (рефриджерейтор)
ТА ІНШІ РЕЧІ ДО ОКРАСИ ВАШОГО ДОМУ
Ціни приступні й на довгі сплати

M. Holowaty

329 WEST GIRARD AVE. PHILADELPHIA 23, PA.